

H9 - Ammesoen

Ammeso, der har accepteret grisene

En ammeso til nyfødte grise kan redde de overskydende grise ved fødsel. For en optimal ammeso gælder følgende:

1. Ammesoen bør være en 1. - 2. kulds so.
2. Ammesoen er en 2-trins ammeso, der har faret for 4 - 8 dage siden.
3. Ammesoen accepterer grisene.
4. Patterne er tilgængelige for grisene.
5. Ammesoen er i godt huld.
6. Ammesoen har passet sine egne grise godt.
7. Ammesoen modtager ikke flere grise, end den har afleveret.
8. Ammegrisene har fået råmælk og er levedygtige.
9. Ved sektioneret drift skal ammesoen flyttes til grisene.
10. De 4-8 dage gamle grise flyttes til en mellemso der har diegivende i mindst 21 dage
11. Mellemsoen sættes 2 FEso ned

Ammeso, der ikke har accepteret grisene

En dårlig ammeso

- Ammesoen er en ældre so.
- Ammesoen har allerede givet die i 3 uger, før den får de nyfødte grise.
- Ammesoen accepterer ikke grisene.
- Ammesoen er mager eller meget fed.
- Ammesoen er syg.

Pkt. Supplerende kommentarer - Ammesoen	
1.	En 1. eller 2. kulds so tager for det meste imod grisene. Besætninger med diarré kan få problemer ved brug af 1. kulds søer som ammesøer. Det er også sandsynligt, at en ældre so, der tidligere har været en god ammeso, hurtigt vil acceptere nye grise.
2.	En so, der har haft 4 - 8 diedage, tager bedre imod grise end en so, der har afleveret 21 dage gamle grise. Lad derfor mellemsoen fravænne sine grise ved mindst 21 dage, og få 4 - 8 dage gamle grise fra ammesoen. Ammesoen modtager så overskydende nyfødte grise, som har fået råmælk ved deres egen moder. Se Bilag 12 - To-trins ammeso.
3.	For at gøre soen rolig, kan den tildeles lidt halm. Hvis 1 - 2 af soens egne grise forbliver i kullet i den første time, vil de nye grise hurtigere komme til yveret.
4.	Ammesoen skal have et yver, der passer til ammegrisene. Små patter til små grise, store patter til store grise. Vær opmærksom på, om inventaret forhindrer grisenes adgang til yveret.
5.	Ammesoen, og især mellemsoen, skal være i godt huld og have god ædelyst, så de kan klare den ekstra diegivningsperiode.
6.	Ammesoen og mellemsoen skal have passet deres egne grise så godt, at de har bevist, at de har en god mælkeydelse.
7.	Der må der ikke sættes flere grise til ammesoen, end den har afleveret. Ammesoen og mellemsoen, har ikke flere velfungerende patter end antallet af grise, de afleverer.
8.	Ammegrisene må ikke flyttes fra deres moder, før de har fået råmælk. Dvs. ammegrise kan flyttes 12 timer efter fødsel. Alle ammegrise bør være flyttet inden 36 timer efter fødsel. Efter 36 timer er det for sent at kuldudjævne. Hvis der har været flere grise, end soen har patter, har de mindste grise ikke fået råmælk. Det tager ofte 3 - 8 timer, før ammesoen og mellemsoen giver grisene mælk første gang. Ammegrisene skal have livskraft til at vente så længe.
9.	I et sektioneret system skal ammesoen og mellemsoen flyttes til en sti i den sektion, som grisene er blevet født i. Ammesoen flytter færre sygdomsfremkaldende bakterier end grisene. Når grisene skal fravænnnes, sker det samtidig med de øvrige grise i sektionen.

Vær opmærksom på at flytningen af grisene, og den tid, hvor soen ikke giver mælk, kan sætte en brunst i gang hos de søer, der fravænner egne grise. Dette kan medføre, at ammesoen eller opsamlingssoen kommer i brunst på fravænningsdagen eller senere end de andre søer, der fravænnnes på fravænningsdagen. Det er en god ide at mærke ammesøerne op med et A, så der er ekstra opmærksomhed rettet imod dem i løbeafdelingen.. Se H26 - Kommunikation mellem farestald og andre staldafdelinger. Se Bilag 10 - , Bilag 11 - To-trins ammeso med mindste-amme, Bilag 12 - To-trins ammeso og Bilag 13 - Et-trins ammeso for skematisk fremstilling af, hvordan der laves ammesøer samt Bilag 15 - Mulige ammesøer.